

14 Bcom
Business Management Paper - III Management & Orgn. Dev.
(REVISED COURSE OLD PATTERN) QP Code : **AE-6974**

29/3/14

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. :** (1) Question No. 1 is **compulsory**.
(2) Attempt any **four** questions from Q. No.'s 2 to 8.
(3) All questions carry **equal** marks.

1. Explain the meaning of the following terms (any five) :- 20
 - (a) Job Rotation
 - (b) Stress Interview
 - (c) Unity of Command
 - (d) Span of Control
 - (e) Formal organization
 - (f) Autocrat leader
 - (g) Time management
 - (h) Monetary Incentives.
2. (a) Discuss the characteristics of Managements. 10
(b) Explain any five principles of management. 10
3. (a) Explain the Limitations of Planning. 10
(b) Discuss the steps in decision making process. 10
4. (a) Describe the bases of Departmentation. 10
(b) Discuss the reason for conflict between line and staff personnel. 10
5. (a) Define Human Resource Management? Explain its importance. 10
(b) Define recruitment? Explain its sources. 10
6. (a) Discuss the method of on the job training. 10
(b) Describe the limitations of performance appraisal. 10
7. (a) What is communication? How can the barriers to communication be removed? 10
(b) Define controlling. Explain any four techniques of controlling. 10
8. Case study. 20

Mr. Pinto, the proprietor of Amarsons initially centralised their recruitment process for its subsidiaries located in different countries. Basically the company would employ people with high technical skills and knowledge. But ultimately they could not achieve and implement production and marketing strategies. The company could discover that the cultural mismatch of the employees with that of the country and consumers were main reason for low performance.

 - (1) Does Mr. Pinto's centralised recruitment policy correct? Suggest some recruitment sources. 10
 - (2) What initiatives should the company take to improve its performance? 10

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य आहे.
 (२) प्रश्न क्र. २ ते ८ पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 (३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 (४) इंग्रजी भाषेतील प्रश्न मूळ मानावेत.

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-

२०

(अ) कार्य भ्रमण	(इ) औपचारिक संघटन
(ब) तणाव मुलाखत	(फ) एकाधिकारशाह नेता
(क) आदेशातील एकवाक्यता	(ग) समय व्यवस्थापन
(ड) नियंत्रण कक्षा	(ह) आर्थिक संप्रेरके.

२. (अ) व्यवस्थापनाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. १०
 (ब) व्यवस्थापनाची कोणतीही पाच तत्त्वे सांगा. १०

३. (अ) नियोजनाचे तोटे स्पष्ट करा. १०
 (ब) निर्णय प्रक्रियेतील विविध टप्प्यांचे वर्णन करा. १०

४. (अ) विभागीकरणाचे आधारस्तंभ वर्णन करा. १०
 (ब) साखळी आणि तज्ञ अधिकाऱ्यांमध्ये उद्भवणाऱ्या वादांची कारणे लिहा. १०

५. (अ) मनुष्य बळ व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. १०
 (ब) भरतीची परिभाषा द्या. त्याचे स्रोत कोणते आहेत. १०

६. (अ) कार्य स्थळावरील प्रशिक्षणाच्या पद्धतीची चर्चा करा. १०
 (ब) कामगिरी मूल्यमापनाच्या मर्यादा स्पष्ट करा. १०

७. (अ) संदेशवहन म्हणजे काय? संदेशवहनात येणारे अडथळे कसे दूर करता येतील? १०
 (ब) नियंत्रणाची व्याख्या द्या. नियंत्रणाची कोणतीही चार तंत्रे स्पष्ट करा. १०

८. वस्तुनिष्ठ अभ्यास. २०

अमरसन्सचे मालक श्री. पिन्टो यांनी सुरुवातीच्या काळात विविध देशात स्थित असलेल्या आपल्या ताब्यातील कंपन्यांमध्ये भरतीचे केंद्रीकरण केले होते. मूलतः ही कंपनी उच्च तांत्रिक कौशल्य आणि बौद्धिक संपदा असलेल्या उमेदवारांची भरती करते. मात्र तरीदेखील त्यांना उत्पादन निर्मिती आणि विपणन व्यूहचरणा साध्य करणे आणि अमलबजावणी करणे शक्य होत नाही. याबाबत कंपनीने असा शोध घेतला की, कर्मचाऱ्यांचा मेळ देश आणि त्यातील ग्राहक यांच्यासोबत सांस्कृतिकदृष्ट्या योग्य प्रकारे साधला जात नाही हे त्यांच्या कमी कामगिरीचे मुख्य कारण आहे.

(१) श्री. पिन्टो यांचे केंद्रीत भरती धोरण योग्य आहे का? भरतीचे काही स्रोत सुचवा. १०

(२) कामगिरी वृद्धिंगत करण्यासाठी कंपनीकडून कोणती पाऊले उचलली जावीत? १०